

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mpkf.35.109/2022/4.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Kiss Veronika kamarai jogtanácsos által képviselt **kérelmező5** (Cím1) kérelmezőnek – a Kérelmezett Képviselője által képviselt **kérelmezett1** (Cím2) kérelmezett ellen sztrájk jogellenességének megállapítása tárgyában indított nemperes eljárásban a Fővárosi Törvényszék 24.Mpk.75.175/2022/8. számú végzésével szemben a kérelmező által 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

végzést:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy a kérelmezett által 2022. augusztus 24. napján bejelentett, 2022. szeptember 5. napjától határozatlan időre szólóan meghirdetett sztrájk jogellenes.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy 15 napon belül fizessen meg a kérelmező részére 3.000 (háromezer) forint másodfokú perköltséget.

A 7.000 (hétezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság határozata és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. augusztus 31. napján meghozott 24.Mpk.75.175/2022/8. számú végzésével megállapította, hogy „a kérelmezett által 2022. szeptember 5. napjára meghirdetett” sztrájk jogellenes. Az elsőfokú bíróság részletesen

ismertette a kérelmező3 és a kérelmező3-nél működő reprezentatív szakszervezetek között 2021. június 25. napján létrejött megállapodást, a 2021-2023. évi jövedelempolitikai intézkedések tárgyában. Az elsőfokú bíróság arra is kitért, hogy a megállapodást aláíró felek 2022. január 17-én módosították a bérmegállapodást azzal a megállapítással, hogy a 2021. évre vonatkozó ezzel összefüggő intézkedések maradéktalanul megvalósultak.

[2] Jelen eljárás kérelmezettje bérmegállapodás hiányára hivatkozva 2021. november 25-én kollektív munkaügyi jogvitát kezdeményezett. Az ennek kapcsán lefolytatott egyeztető tárgyalások nem vezettek eredményre, ezért a kérelmezett 2022. március 10. napja 0:00 órától határozatlan idejű sztrájkot hirdetett meg. Az elsőfokú bíróság részletesen ismertette a sztrájk jogszerűségének megállapítására irányuló eljárásban hozott bírósági határozatokat. Eszerint a Fővárosi Törvényszék 11.Mpk.75.040/2022/8. számú végzésével jogszerűnek találta (a jelen eljárásban kérelmezett) szakszervezet által kezdeményezett sztrájkot. A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2.Mpkf.35.018/2022/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta, a felülvizsgálati eljárásban pedig a Kúria az Mpk.II.10.027/2022/5. sorszámu végzésével a másodfokú bíróság végzését hatályában fenntartotta.

[3] Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy a kérelmezett szakszervezet elnöke 2022. július 19-én levelet intézett a kérelmezőhöz arra hivatkozva, hogy a munkáltató megszegte a 2022. március 10. napjával meghirdetett sztrájk elkerülésére kötött megállapodást. A kérelmezett álláspontja szerint a 2022. július hónapban a kérelmező minden munkavállalója számára kifizetett 230.000 forint/fő juttatás és 70.000 forint egyösszegű kifizetés nem minősült a megállapodás teljesítésének.

[4] A kérelmezett 2022. augusztus 24-én sztrájk bejelentésére vonatkozó nyilatkozatot közölt a kérelmező vezérigazgatójával, amiben 2022. szeptember 5-től határozatlan időre sztrájkot hirdetett a vasúti személy- és áruszállításra vonatkozóan. Arra hivatkozott, hogy a 2021. évi 0 %-os bérfelvezetés és a magas infláció miatti reálkeresetvesztés kompenzálása iránti követelés tárgyában a 2021. november 25-i kollektív munkaügyi vita nem vezetett eredményre. A kérelmezett e nyilatkozatában az egyeztető tárgyalások haladéktalan megkezdését kérte a még elégséges szolgáltatások mértékének meghatározása körében.

[5] Az elsőfokú bíróság a kérelmezett által 2022. szeptember 5-ével meghirdetett sztrájk jogszerűségét a sztrájkokról szóló 1989. évi VII. törvény (a továbbiakban: Sztrájkvtv.) 1. § (1) és (3) bekezdése, 2. § (1) bekezdése, 3. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[6] Érdemben értékelte a kérelmező kérelmében megjelölt valamennyi a jogellenesség alapjául felhozott indokot. Elsősorban a sztrájk elkerülése érdekében a felek között létrejött megállapodásokat kívánta értelmezni. E körben hivatkozott a Kúria Mpk.II.10.027/2022/5. sorszámu végzésére, mely alapján kifejtette, hogy a kérelmezettnél

2021. évre nem volt hatályban kollektív szerződéses bérmegállapodás. Ez jelen nemperes eljárásra vonatkozóan azt eredményezte, hogy a felek között nem volt kollektív béralkunak minősülő megállapodás, így a kérelmezett által meghirdetett sztrájk nem volt ellentétes a Sztrájk tv. 3. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltakkal.

[7] A sztrájk elkerülése érdekében megkötött 2022. március 9-i megállapodást illetően az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az sem minősült kollektív szerződéses erejű megállapodásnak. Annak tartalmát a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 14. §-ára, továbbá a 31. § alapján alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:8. §-ára utalva vizsgálta. Kifejtette, hogy a jelen nemperes eljárás kereteit meghaladta a szerződést kötő felek szerződéskötéskori akaratának a tisztázása, ezért kizárólag a szavak általánosan elfogadott értelméből, jelentéséből lehetett következtetni a felek akaratára a megállapodás egyes rendelkezéseit illetően.

[8] A megállapodás jelen perben becsatolt szövege alapján kifejtette, hogy a kérelmező elismerte, 2022 júliusában 230.000 forintot fizetett ki valamennyi munkavállalója részére a vasutasnapi juttatáshoz kapcsolódóan, továbbá 70.000 forint egyszeri kifizetést teljesített egyoldalú kötelezettségvállalásként. Az elsőfokú bíróság nem értett egyet azzal, hogy mindez a 2022. március 9-ei megállapodás alapján történt, hiszen a Vasutasnaphoz kapcsolódó juttatás valamennyi munkavállalót egyébként is megilletett azonos, 230.000 forint összegben. Ezért csak az ezen felüli 70.000 forint volt figyelembe vehető, mint a sztrájk elkerülése érdekében kötött megállapodás alapján kifizetett juttatás. Ez azonban nem felelt meg a kérelmező által vállalt 2021. évi reálbércsökkenést kompenzáló 300.000 forintos juttatásnak, vagyis a kérelmező nem teljesítette a vállalt kötelezettségét. Ebből következően a kérelmezett által meghirdetett sztrájk nem állt ellentétben a Sztrájk tv. 1. § (1) bekezdésével sem, a kérelmezett szakszervezetnek továbbra is fennállt a bérkövetelése.

[9] Az elsőfokú bíróság nem találta megállapíthatónak a joggal való visszaélést sem. Ennek kapcsán azt vizsgálta, hogy a sztrájkkövetelés a sztrájkmegállapodással érintett igény érvényesítésére irányult-e. Megállapította, hogy a kérelmezett folyamatosan a 2021. évi magas inflációval összefüggő reálkeresetvesztés kompenzálásával kapcsolatos követelést kíván érvényesíteni sztrájk útján. A kérelmező nem tartotta be a sztrájk elkerülése érdekében kötött megállapodásban foglaltakat, mert nem csak a kérelmezett szakszervezet munkavállalóinak, hanem valamennyi munkavállalójának kifizette 2022. évre járó juttatásként a 230.000 forintot. Ezért a kérelmezett magatartása nem minősülhetett joggal való visszaélésnek.

[10] Az elsőfokú bíróság a Sztrájk tv. 3. § (1) bekezdése c) pontja megsértését sem találta megállapíthatónak, mivel nem minősült egyedi munkáltatói intézkedésnek a megállapodás alapján kifizetett juttatás. Az Mt. 15. § (1) bekezdéséből következően nem egyoldalú munkáltatói intézkedés történt, hanem a felek megállapodást kötöttek, amit mindkét fél köteles volt betartani. A kérelmező a megállapodást nem teljes egészében teljesítette, ezért a kérelmezett követelése továbbra is fennállhat, mivel az munkabér és egyéb juttatás kifizetésére irányul a 2021. évi reálkeresetek csökkentése vonatkozásában. Ebből

következően „a kérelmező által hirdetett sztrájk jogszerű”. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a Sztrájkvtv. 4. § (1) és (3) bekezdésére, továbbá az Alaptörvénnyel ellentétes célokra nem hivatkoztak a felek.

[11] Az elsőfokú bíróság a kérelmezett által meghirdetett sztrájkot a fentiek ellenére azért minősítette jogellenesnek, mert a kérelmezett szakszervezet nem kezdeményezett egyeztetést, illetve a sztrájk meghirdetésével kezdődtek meg az egyeztetések, ezért a Sztrájkvtv. 2. § (1) bekezdése alapján a sztrájk jogellenesnek minősült.

A kérelmező fellebbezése

[12] Az elsőfokú bíróság határozatával szemben a kérelmező terjesztett elő fellebbezést. A végzés rendelkező részének megváltoztatását az eljárást megindító kérelmében foglaltaknak megfelelően kérte annak megállapításával, hogy a kérelmezett által 2022. augusztus 24. napján bejelentett, 2022. szeptember 5. napjától határozatlan időre szóló sztrájk jogellenes. Ezzel összefüggésben a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 341. § (1) bekezdése megsértését állította, mivel az elsőfokú bíróság megsértette az eljárást megindító kérelem teljes körű elbírálására irányuló kötelezettségét. Abban ugyanis nemcsak a szeptember 5-ére, hanem a 2020. szeptember 5-étől határozatlan időre meghirdetett sztrájk jogellenességének a megállapítását kérte.

[13] A kérelmező ezenkívül kérte az elsőfokú végzés indokolása egyes részei mellőzését is, a meghirdetett sztrájk jogszerűségének megállapításával, a sztrájk elkerülése érdekében megkötött megállapodás megsértésével és a joggal való visszaéléssel kapcsolatban, az elsőfokú végzés hatodik oldal második bekezdésétől a nyolcadik oldal első bekezdésével bezárólag. Ezzel összefüggésben kifejtette, a sztrájknak elengedhetetlen jogszerűségi feltétele a Sztrájkvtv. 2. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott egyeztető eljárás lefolytatása, amelyre jelen sztrájjal összefüggésben nem vitatottan, nem került sor. Az elsőfokú bíróság meg is állapította a sztrájk jogellenességét, ezért már nem lehetett volna vizsgálni a sztrájk jogellenessége körében felhozott egyéb érveket. Az eljárást megindító kérelem sorrendiséget nem határozott meg, azonban az elsőfokú bíróság az egyeztetés hiánya okán megállapította a jogellenességet, ezért az egyéb indokokat már nem lehetett volna vizsgálni. Ezzel összefüggésben a kérelmező az azonnali hatályú felmondások jogszerűségével kapcsolatos bírósági gyakorlatra hivatkozott, amelyet jelen jogvitában alkalmazandónak talált. E szerint amennyiben a felmondás valamilyen alaki okból jogsértő, abban az esetben az egyéb indokok vizsgálatát mellőzni kell.

[14] A kérelmező vitatta az elsőfokú bíróság határozatának azon megállapítását is, mely szerint nem tartotta meg a 2022. március 9-én kötött megállapodásban foglaltakat. Ez amiatt is jogsértő volt, mivel e körben bizonyításra nem került sor, ugyanakkor az elsőfokú bíróság maga is rögzítette, hogy bizonyítás hiányában csak a megállapodásban foglaltakat értelmezte. Ebben a kérdésben azonban nem hozhatott volna döntést, hiszen nem tudott

valamennyi releváns szempontot figyelembe venni és bizonyításra sem került sor. A szerződő felek akaratának vizsgálata nem volt mellőzhető, ennek hiányában az elsőfokú bíróság csupán a bizonyítékok egy részére alapította a megállapításait. Ezen kívül jelen eljárásban nem vett részt a megállapodást aláíró valamennyi szerződő fél. A kérelmező kérte továbbá a kérelmezett másodfokú perköltségben történő marasztalását.

A kérelmezett észrevétele

[15] A kérelmezett az elsőfokú bíróság végzésének indokolásával összefüggésben vitatta a fellebbezésben foglaltakat és a végzés indokolásának teljes körű helybenhagyását kérte azzal, hogy a kérelmező pontatlanul jelölte meg az általa az indokolásból mellőzni kért részek kezdő mondatait.

[16] Nem vitatta, hogy a meghirdetett sztrájk jogellenes volt, mivel az egyeztető eljárás nem fejeződött be annak meghirdetésekor. Nem vitatta továbbá, hogy a Sztrájkvtv.-ben a jogellenesség indokaként meghatározott egyes okok önmagukban is alkalmasak a jogellenesség megállapítására. Az egyeztetési eljárás lefolytatása azonban nem privilegizált körülmény a sztrájk jogellenességének megállapítása körében. A sztrájk jogellenességével kapcsolatban ugyanis a Sztrájkvtv. 3. § (1) bekezdése négy pontban határozza meg a jogellenességi okokat és ez egy taxatív felsorolás. Ezek közül bármelyik indok önmagában is megalapozza a jogellenességet. A kérelmező nem állított fel sorrendet a jogellenességgel kapcsolatban az eljárást megindító beadványában, azt pedig egyezően adták elő a felek, hogy a megállapodásra hivatkozva a kérelmező részéről mikor, milyen összegek teljesítésére került sor. Ezzel kapcsolatban hivatkozott az Mt. 31. §-a alapján alkalmazandó Ptk. 6:8.§-ára és arra, hogy az elsőfokú bíróság ennek megfelelően járt el, mivel a rövid határidőkkel lefolytatandó nemperes eljárásban a felek feltehető akaratát megállapítható a józan ész alapján is. Ezen kívül nem szükségeszerű a megállapodást megkötő valamennyi fél perbenállása. Kifejtette, hogy folyamatosan a 2021. évi reálkeresetveszteség kompenzálását követeli, ugyanakkor egy 2022. decemberben esedékes jövedelem 2022. júliusban történő előrehozott kifizetése, ezt a követelést nyilvánvalóan nem elégítheti ki. Ez az igény nem egyéni jogvitában volt érvényesíthető, hanem kollektív munkaügyi jogvitában.

[17] A kérelmezett kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 346. § (5) bekezdésének megfelelő indokolást közölt, a felek által előadottakat vette alapul, a jogszabályok figyelembevételével mérlegelte a bizonyítékokat. Éppen azzal sértette volna meg az indokolással kapcsolatos követelményeket, amennyiben mindezen megállapításokra nem tért volna ki a határozatában. A végzés indokolása tehát nem jogszabálysértő, ezért annak a bíróság által közölt tartalom szerinti helybenhagyását kérte az ott rögzített tényállással és jogi következtetésekkel.

A másodfokú bíróság határozata

[18] A kérelmező fellebbezése részben alapos.

[19] Az elsőfokú bíróság a tényállást részben hiányosan állapította meg és érdemi döntése sem felelt meg pontosan a kérelmező által előterjesztett kérelemben foglaltaknak.

[20] Az ítéltábla a tényállást azzal egészíti ki a rendelkezésre álló iratok alapján, hogy a jelen eljárásban résztvevő felek 2022. március 9-én a 2022. március 10-étől meghirdetett sztrájk elkerülése érdekében megállapodást kötöttek. A megállapodás értelmében a kérelmező vállalta, hogy 2022 júliusában a Vasutasnaphoz kapcsolódó egyszeri, egyösszegű juttatásként 300.000 forint összeget fizet meg a kérelmezett szakszervezet által képviselt mozdonyvezető munkavállalóknak, továbbá a 2022. évi bérmaradvány felosztása során, illetőleg valamennyi egyszeri évközi kifizetés teljesítése során azonos elbánásban részesíti a kérelmezett szakszervezet munkavállalóit a többi munkavállalóval.

[21] A Sztrájkvtv. 2. § (1) bekezdés a) pontja értelmében sztrájk kezdeményezhető, ha a vitatott kérdést érintő kollektív munkaügyi vitában megtartott egyeztető eljárás hét napon belül nem vezetett eredményre.

[22] Az iratokból megállapíthatóan a kérelmezett szakszervezet a kérelmező munkáltatóhoz írt levelében a 2022. március 9-ei megállapodás teljesítésének elmaradását kifogásolva, 2022. augusztus 24-ei bejelentésében 2022. szeptember 5-ei kezdettel úgy hirdetett sztrájkot, hogy előtte a munkáltatónál egyeztető eljárást nem kezdeményezett. Az elsőfokú bíróság ezért azt helyesen állapította meg, hogy egyeztető eljárás hiányában a sztrájk a Sztrájkvtv. 2. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt kötelező egyeztetés hiányában jogellenes. Ez a felek között nem volt vitatott, a kérelmező fellebbezését amiatt terjesztette elő, mivel az elsőfokú bíróság sztrájk jogellenességéről szóló rendelkezése nem felelt meg az általa előterjesztett kérelemben foglaltaknak.

[23] A szakszervezet ugyanis nem kizárólag 2022. szeptember 5-re, hanem a megjelölt időponttól határozatlan időre hirdetett sztrájkot, és a kérelmező kérelmében ezzel egyezően kérte a sztrájk jogellenességének megállapítását, ezért az elsőfokú bíróságnak a Pp. 170. § (2) bekezdés a) pontja és 341. § (1) bekezdése alapján a jogellenességről ennek megfelelően kellett volna rendelkeznie. Az előbbiektől miatt a másodfokú bíróság az elsőfokú végzés rendelkező részét pontosította.

[24] A sztrájk megtartásának elsődleges feltétele tehát a Sztrájkvtv. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti egyeztető eljárás lefolytatása, a bíróságnak az eljárásban mindenekelőtt ezen kötelező előzetes eljárás megvalósulását kellett vizsgálnia. Jelen esetben az egyeztetés

elmaradása a meghirdetett sztrájk jogellenességét eredményezte, ebből következőn a kérelmező kérelmében foglalt további indokok vizsgálata értelemszerűen nem eredményezhette ezzel ellentétet, a sztrájk jogszerűségére levont következtetés megállapítását. Ha valamely oknál fogva a sztrájk jogellenes, más indok miatt nem lehet annak jogszerűségét megállapítani. A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróságnak a kérelmező további hivatkozásairól döntenem kellett azzal, hogy a kérelmező fellebbezésében nem jelölte meg, hogy mely eljárási szabály alapján van helye az elsőfokú végzés további indokolása mellőzésének.

[25] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság határozatát a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Pnptv.) 1. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó a Pp. 389.§ és 383. § (2) bekezdése alapján a rendelkező rész pontosításával hagyta helyben.

Záró rendelkezések

[26] A fellebbezési eljárásban a kérelmező részben pernyertes lett, ezért alappal igényelte a Pp. 82-83. §-a alapján a perköltsége megtérítését. A kérelmezett nem számított fel másodfokú perköltséget. A másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VII. 22.) IM rendelet 3.§ (3), (4) és (5) bekezdése alkalmazásával határozott a kérelmező másodfokú perköltségéről.

[27] Az eljárási illetékre vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. §-án és 47.§ (1) bekezdésén alapul, a Pp. 120.§ (6) bekezdése alapján.

[28] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Sztrájk tv. 5.§ (2) bekezdése bírálta el, figyelemmel a Pp. 391. § (1) bekezdésében foglaltakra.

Budapest, 2022. szeptember 20.

dr. Orosz Andrea s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

...